

Nr 43.

Av herr **Tjällgren m. fl.**, om *höjning av statens skogsutdikningsanslag.*

I diskussioner om skogsfrågor förekomma ofta yttranden, som tyda på en viss misstro gentemot de mindre skogsägarnas vilja och förmåga att driva ett rationellt skogsbruk. Man anser att skogens uppdelning på ett stort antal ägare med vanligen små resurser lägger hinder i vägen för det kontinuerliga, uthålliga skogsbruk, som i längden lämnar den största avkastningen. Detta resonemang är dock enligt vår mening oriktigt. Utom det att varje tanke på att i någon form sammanföra de s. k. bondskogarna i större komplex är ogenomförbar och måste anses fullkomligt utesluten, föreligger ingalunda någon omöjlighet att på de små skogsarealerna tillämpa rationellt skogsbruk, såsom framgår av de senare årens utveckling, och det är allmänt bekant, att intresset för skogsvården sedan länge är i starkt stigande bland de smärre skogsägarna, vad även torde kunna vitsordas av skogsvårdsstyrelserna.

Genom skogsvårdsstyrelseinstitutionen har numera även den mindre skogsägaren beretts tillgång till nödig sakkunskap för relativt ringa kostnad och behöver således icke längre av brist härpå bedriva sin skogsskötsel på ett mindre ekonomiskt sätt. Klart är dock, att det i många fall överstiger den enskilde skogsägarens krafter att utföra vissa arbeten på lång sikt, som icke kunna väntas ge avkastning förrän i en avlägsen framtid. För sådana ändamål lämnar ju staten bidrag genom skogsvårdsstyrelserna, och vi anse att den ytterligare uppmuntran den enskilda skogsvården behöver för att överallt nå upp till den ståndpunkt, som såväl ur allmän som enskild synpunkt är önskvärd, bör fortgå i denna redan prövade form. Då det visat sig att anslagna medel äro långt ifrån tillräckliga, bör en utökning ske, vilket vi så mycket hellre förorda, som dylika medel komma till verkligt produktiv användning, varigenom arbetstillfällena inom landet ökas och nya värden skapas.

Vad som framförallt behöver stödjas torde vara utdikning och skogsodling, det senare företrädesvis inom södra och mellersta Sverige.

Till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av torrlägningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande för skogsbörd, har för budgetåret 1928—1929 av centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund begärts 500,000 kronor, vilket belopp emellertid av departementschefen nedsatts till 300,000.

I fråga om dylikt anslag till utdikning av försumpade skogsmarker tillhö-

rande enskilda ägare tog riksdagen år 1926 efter en motion i första kammaren av hr Schedin m. fl. ett initiativ, som sedan fullföljts. Vi anse det vara riktigt att fortsätta på den inslagna vägen att medelst bidrag genom skogsvårdsstyrelserna uppmuntra dylika torrlägningsföretag. Genom lämpliga åtgärder kunna vattensjuka för skogsbruk improduktiva marker göras värdefulla och bringas i det skick, att de lämna god avkastning för framtiden. Med det värde skogen numera har, torde dylika dikningar ur ej blott privatekonomisk utan även nationalekonomisk synpunkt få räknas till de viktigaste och mest berättigade arbeten inom ett rationellt skogsbruk. En indirekt fördel av stor räckvidd är den ökning av tillgången på produktivt arbete, dylika företag medföra, varigenom möjligheten att kunna bereda rum för vårt befolkningsöverskott både nu och i framtiden förstoras. Det gäller emellertid ett arbete på lång sikt, vartill den enskilde vanligen ej kan förväntas i stånd att i tillräcklig utsträckning uppbringa medel. Det visar sig dock, att vattenledningsföretagen omfattas med stort intresse av skogsägarna, ej minst de mindre och medelstora, varför man kan vänta sig goda resultat, om ett någorlunda tillräckligt bidrag tillskjutes av staten.

Beträffande skogsodlingen har centralrådet för skogsstyrelsernas förbund framhållit, att det i vårt land finnes betydliga arealer kal skogsmark, av vilka de flesta tillkommit före 1905, således innan lagbestämmelserna om sörjande för återväxten funnos.

Arealen av produktiv ljunghedsmark uppskattas till 115,000 hektar, vartill kommer omfattande arealer äldre kalmarker av annan typ. För en del år sedan, då skogsvårdsstyrelserna hade till sitt förfogande större tillgångar, voro de i tillfälle att i ej ringa omfattning understödja skogsodling å av ålder kala marker, men möjligheterna härtill hava nu minskats. Skogsägarna ha givetvis, anmärker centralrådet, stort intresse av att få sina kalmarker skogsodlade men sakna i regel medel att ensamma nedlägga kostnader på åtgärder, av vilka de själva i sin livstid i regel icke kunna få någon inkomst. Ett mindre bidrag pr hektar torde dock i allmänhet vara nog för att stimulera intresset. Centralrådet begärde hos Kungl. Maj:t anslag för dylik skogsodling å kalmarker, varom dock icke av departementschefen gjorts någon framställning i statsverkspropositionen.

Båda dessa ändamål, såväl skogsutdikning som skogsodling, äro enligt vår mening synnerligen behjärtansvärda, och ett effektivare stöd från statsmakternas sida, än vad departementschefen föreslagit, på sin plats. I båda fallen har mycket gjorts av enskilda skogsägare, men det ligger i sakens natur, att de icke helt mäkta utan stöd från det allmänna genomföra det arbete som fordras. För skogsodling å äldre kalmarker, som framförallt kräves i södra men även i mellersta Sverige, ha många skogsägare tagit förtjänstfulla initiativ, ehuru de relativt stora kostnaderna (bl. a. drager nödvändig hägnad till skydd för planteringarna stora summor) göra det omöjligt att helt lita till den enskilde ägaren för detta arbetes utförande.

Då det är av stor ekonomisk och även social betydelse samt ett intresse ej blott för skogsägarna utan även för det allmänna, att här omnämnda marker göras produktiva, anse vi det berättigat att staten träder emellan genom att i tillräcklig utsträckning stödja och uppmuntra det enskilda initiativet, vilket bäst torde ske genom erforderlig höjning av statens anslag till skogsvårdsstyrelserna, varvid förutsättes att ökningen kommer dikning, odling och liknande skogsvårdande åtgärder på enskild mark till godo.

Rörande anslagens storlek vilja vi föreslå samma belopp, som äskats av centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund.

I anslutning till det anförda få vi alltså hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1928—1929 under benämning statens skogsutdikningsanslag anvisa ett extra reservationsanslag av kronor 500,000.

Stockholm den 18 januari 1928.

L. Tjällgren.

Per Andersson.

Oscar Ericson.

*Johan Johansson,
Friggeråker.*

L. G. Bodin.

H. Andersson.

Petrus Nilsson.

Alexander Nilsson.
